

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Філологічний факультет

Кафедра сучасної української мови

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан
філологічного факультету
проф. Бунчук Б.І.

« 5 » 09

2022 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни**

Методика викладання української мови у ЗВО

(назва навчальної дисципліни)

Освітньо-професійна програма	«Українська мова та література»
Спеціальність	035 Філологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Рівень вищої освіти	другий магістерський
Факультет	філологічний
Мова навчання	українська

Чернівці – 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика викладання української мови у ЗВО» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Українська мова та література» другого рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія галузі знань 03 Гуманітарні науки, що затверджена Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (№ 5 від 27 квітня 2022 р.).

Розробник: КУЛЬБАБСЬКА Олена Валентинівна – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри сучасної української мови.

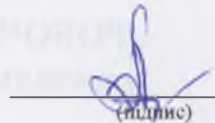
Затверджено на засіданні кафедри сучасної української мови.
Протокол № 1 від «30» серпня 2022 року

Завідувач кафедри

(підпис) (ШАБАТ-САВКА С. Т.)
(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною радою філологічного факультету.
Протокол № 2 від «5» вересня 2022 року

Голова методичної ради факультету

(підпис) (АНТОФІЙЧУК А. М.)
(прізвище та ініціали)

1. Мета навчальної дисципліни

Світові тенденції глобалізації, інформатизації, фундаменталізації, соціально-економічні трансформації в Україні початку XXI століття, криза значеннєво-центричної парадигми, усвідомлення потреби нової гуманістичної парадигми освіти з акцентом на особистісні орієнтації, тенденції в розвитку мови, вимоги до мовнокомунікативної, соціокультурної компетенцій особистості, яка навчається впродовж життя, – ці та інші чинники зумовлюють якісні зміни в лінгвістичній підготовці майбутніх фахівців (О. О. Семеног).

Основним критерієм оцінки функціонування системи вищої освіти в кожній країні є насамперед затребуваність випускників на ринку праці та їх конкурентоспроможність. У цьому аспекті **мета** викладання навчальної дисципліни «Методика викладання української мови у ЗВО» – ознайомити студентів другого освітнього рівня «Магістр» із новітніми напрацюваннями педагогічної науки в галузі методики навчання української мови у вищій школі.

Завдання викладання навчальної дисципліни:

- 1) опанування змісту мовної освіти в закладах вищої освіти України (далі – ЗВО);
- 2) вивчення наукових основ створення навчальних планів, програм, навчальних і навчально-методичних посібників;
- 3) виформування вміння планувати навчально-виховний процес у закладах вищої освіти, створювати програмно-методичне забезпечення мовознавчих курсів;
- 4) формування вміння організовувати та проводити лекції і практичні заняття з мовознавчих дисциплін;
- 5) розвиток умінь у майбутніх викладачів української мови раціонально й науково обґрунтовано організовувати самостійну та індивідуальну роботу студентів-філологів;
- 6) стимулювання науково-методичної творчості магістрантів, їхнього прагнення вдосконалювати свою педагогічну освіту;
- 7) формування вміння майбутніх викладачів мовознавчих і лінгводидактичних дисциплін правильно контролювати й оцінювати знання, вміння та навички студентів;
- 8) розвиток умінь раціонально добирати, а в разі необхідності виготовляти дидактичний матеріал, наочність до занять відповідно до пізнавальної мети;
- 9) розвиток навичок своєчасного й умілого використання технічних засобів навчання і засобів мультимедіа для проведення занять із мовознавчих і лінгводидактичних дисциплін;
- 10) ознайомлення з кращим педагогічним досвідом викладачів ЗВО України;
- 11) виховання у студентів особистісних якостей майбутнього педагога, відповідального ставлення до виконання ролі викладача, прагнення постійно займатися самонавчанням, саморозвитком, самовдосконаленням упродовж життя.

2. Результати навчання:

2.1. Компетенції:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК–1: Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК–8: Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК–12: Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК–6: Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК–7: Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК–10: Здатність визначати сутність і психолого-педагогічні основи процесів навчання й виховання, зміст мовної освіти в ЗВО України.

2.2. Програмні результати навчання (ПР):

ПР–1: Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПР–3: Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПР–5: Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПР–11: Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних

методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПР–14: Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

ПР–19: Проектувати, конструювати, організовувати й аналізувати власну педагогічну діяльність, опановувати сучасні технології програмно-методичного забезпечення філологічних дисциплін у процесі викладання української мови та літератури в закладах освіти.

У результаті засвоєння програмового матеріалу магістрант / магістрантка повинні:

а) знати:

- зміст мовної освіти в закладах вищої освіти;
- зміст і обсяг навчальної діяльності студентів згідно з планом лекції / практичного заняття;
- наукові основи створення навчальних планів, програм, навчальних і методичних посібників, підручників;
- методику планування навчально-виховного процесу у закладах вищої освіти, технологію створення програмно-методичного забезпечення мовних курсів;
- методику організації та проведення лекцій і практичних (семінарських) занять із мовознавчих дисциплін;
- доцільність поєднання індивідуальної та колективної (парної, групової та фронтальної) форм роботи студентів з огляду на особливості кожної з них;
- ефективність традиційних допоміжних засобів навчання, а також адитивних, візуальних, аудіовізуальних технічних і електронних засобів.
- методику раціональної та науково обґрунтованої організації самостійної / індивідуальної роботи студентів;
- методи стимулювання науково-методичної творчості студентів;
- методи контролю та оцінки знань, умінь і навичок студентів-філологів;
- кращий педагогічний досвід викладачів-філологів ЗВО України;

б) уміти:

- складати тематичний план циклу занять (модулів) та плани-конспекти занять з урахуванням умов навчання й рівня компетентності студентів-філологів;
- визначати мету, завдання занять з огляду на ступінь навчання та місця цього заняття в циклі модулів;
- обирати ефективні методи досягнення мети відповідно до рівня підготовки студентів;
- оцінювати доцільність методичних коректив у плані заняття з урахуванням конкретної ситуації, що склалася;
- визначати типи практичних занять і послідовність їх виконання згідно з етапами оволодіння навчальним матеріалом, враховуючи ступінь його складності;
- здійснювати методичний аналіз навчального матеріалу з метою прогнозування можливих труднощів його засвоєння та добору оптимальних способів попередження помилок;
- передбачати раціональність різноманітних прийомів самостійної роботи студентів над мовним і мовленнєвим матеріалом;
- визначати об'єкти контролю мовленнєвої діяльності студентів, добирати відповідні їм способи контролю, зокрема тестові, творчі, пошукові;
- проводити навчальні ігри зокрема рольові, з урахуванням рівня підготовки студентів-філологів;
- реалізовувати загальноосвітній, розвивальний, виховний, українознавчий потенціал навчального матеріалу заняття;
- розв'язувати засобами української мови завдання морального, культурного, естетичного і гуманістичного виховання студентів;
- проводити спостереження та комплексний аналіз відвіданих занять із теоретичним обґрунтуванням навчально-методичної діяльності;
- засобами фахового мовлення встановлювати й підтримувати різноманітні мовленнєві контакти: *викладач – група, викладач – студент, студент – студент, студент – група.*

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни <u>Методика викладання української мови у ЗВО</u>												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	I	I	5	150	2	30	15	-	-	105	-	іспит
Заочна	I	I	5	150	2	8	4	-	-	138	-	іспит

3.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Методологічні засади підготовки філологів у системі вищої освіти													
Тема 1. Мова як духовна категорія в педагогічній освіті	4	2	-	-	-	2	10	-	-	-	-	-	10	
Тема 2. Методика вивчення української мови у вищій школі як наука й навчальна дисципліна.	8	2	2	-	-	4	10	-	-	-	-	-	10	
Тема 3. Професіограма майбутнього викладача української мови в контексті освітніх реформ сьогодення.	8	2	2	-	-	4	15	-	-	-	-	-	15	
Разом за ЗМ1	20	6	4	-	-	10	35	-	-	-	-	-	35	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Організація вивчення української мови у ЗВО за кредитно-трансферною технологією													
Тема 1. Навчання української мови в аспекті європейської	12	2	2	-	-	8	10	-	-	-	-	-	10	

кредитно-трансферної системи.												
Тема 2. Традиційні й інноваційні форми викладання циклу лінгвістичних дисциплін у вищій школі.	16	4	2	-	-	10	19	2	2	-	-	15
Тема 3. Методи і прийоми вивчення української мови у вищій школі.	19	4	2	-	-	13	19	2	-	-	-	17
Тема 4. Методичні аспекти проведення різнотипних лекцій з лінгвістичних курсів у вищій школі.	22	4	2	-	-	16	22	2	-	-	-	20
Тема 5. Методика підготовки й проведення практичних і семінарських занять, колоквіумів, консультацій.	24	4	2	-	-	18	22	-	2	-	-	20
Тема 6. Організація самостійної та індивідуальної роботи з української мови в ЗВО.	16	2	1	-	-	13	10	2	-	-	-	8
Тема 7. Методи контролю, обліку та оцінювання студентської успішності з лінгвістичних дисциплін.	12	2	-	-	-	10	8	-	-	-	-	8
Тема 8. Асистентська практика – перший етап на шляху до самостійної і творчої діяльності майбутніх спеціалістів-мовників.	9	2	-	-	-	7	5	-	-	-	-	5
Разом за ЗМ 2	130	24	11	-	-	95	115	8	4	-	-	103
Усього годин	150	30	16	-	-	104	150	8	4	-	-	138

3.3. Теми (ключові питання) семінарських занять

№	Назва теми	Кількість годин
1		
...		

3.4. Теми (ключові завдання) практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1.1	Методика вивчення української мови у вищій школі як наука й навчальна дисципліна.	2
1.2	Професіограма майбутнього викладача української мови в контексті освітніх реформ сьогодення.	2
2.1	Навчання української мови в аспекті європейської кредитно-трансферної системи.	2
2.2	Традиційні й інноваційні форми викладання циклу лінгвістичних дисциплін у вищій школі.	2
2.3	Методи і прийоми вивчення української мови у вищій школі.	2
2.4	Методичні аспекти проведення різнотипних лекцій з лінгвістичних курсів у вищій школі.	2
2.5	Методика підготовки й проведення практичних і семінарських занять, колоквіумів, консультацій.	2
2.6	Організація самостійної та індивідуальної роботи з української мови в ЗВО.	1

3.5. Теми (ключові завдання) лабораторних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1		
...		

3.6. Тематика індивідуальних завдань

№	Назва теми/кількість балів	Кількість годин
1	...	
...		

3.7. Самостійна робота студента

№	Назва теми/ кількість балів/форма контролю	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Методологічні засади підготовки філологів у системі вищої освіти		
1	<p><i>Тема 1.</i> Мова як духовна категорія в педагогічній освіті.</p> <p><i>Завдання:</i> Візьміть участь у круглому столі: «Мовна особистість українського словесника у світлі вимог модернізації вищої освіти».</p> <p><i>Кількість балів</i> – 4.</p> <p><i>Форма контролю</i> – доповідь / повідомлення для учасників круглого столу.</p>	2
2	<p><i>Тема 2.</i> Методика вивчення української мови у вищій школі як наука й навчальна дисципліна.</p> <p><i>Завдання:</i></p> <p>1. Підготуйте реферативну доповідь: «Професійна мовнокомунікативна компетентність як результат фахової підготовки магістрантів філологічних факультетів у системі вищої освіти України».</p> <p>2. <i>Робота в групах.</i> Окресліть науково-методичний доробок сучасних українських лінгводидактів – викладачів провідних ЗВО України та представників лінгводидактичних наукових шкіл сьогодення (персоналія на вибір магістранта).</p> <p><i>Кількість балів</i> – 10</p> <p><i>Форма контролю</i> – реферативна доповідь, колективна робота, аналітичний звіт.</p>	4
3.	<p><i>Тема 3.</i> Професіограма майбутнього викладача української мови в контексті освітніх реформ сьогодення.</p> <p><i>Завдання:</i></p> <p>1. Уявіть себе в ролі викладача курсу «Сучасна українська мова». Розпрацюйте для студентів-філологів систему</p>	4

	<p>найефективніших завдань, що сприятимуть реалізації когнітивно-комунікативної методики навчання. Одне із завдань запропонуйте виконати студентам на практичному занятті, підготуйте вірєць його розв'язання та коментар щодо складних випадків інтерпретації мовного матеріалу.</p> <p>2. Об'єднайтесь у малі групи й розробіть <i>аналітичні, комунікативні, асоціативні, дослідницькі</i> когнітивно-розвивальні завдання, вправи (навчальна дисципліна на вибір магістранта / магістрантки).</p> <p>3. Візьміть активну участь у науково-дослідницькому проєкті «М'які навички» як один із треків динамічно мінливого світу», в основі якого інноваційний метод «кейс-стаді» (ситуаційний аналіз), результати дослідження зафіксуйте в таблиці та продемонструйте в мультимедійній презентації.</p> <p><i>Кількість балів – 26</i></p> <p><i>Форма контролю –</i> рольове моделювання в групах, колективна робота, участь в анкетуванні, аналітичний звіт.</p>	
Усі теми модулю	Модульна контрольна робота	
Усього		40
Змістовий модуль 2. Організація вивчення української мови у ЗВО за кредитно-трансферною технологією		
4.	<p><i>Тема 1.</i> Навчання української мови в аспекті європейської кредитно-трансферної системи.</p> <p><i>Завдання:</i> Опрацювання та аналіз нормативних документів до теми «Студентоцентроване навчання, викладання лінгвістичних і лінгвометодичних дисциплін та оцінювання результатів навчання» (за виданням: Нормативний інструментарій внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича: зб.</p>	8

	<p>нормативних документів / упоряд. : Р.І. Петришин, В.О. Балух та ін. Чернівці: Чернівецький нац. ун.-т. ім. Ю. Федьковича, 2021. URL: https://drive.google.com/file/d/</p> <p><i>Кількість балів</i> – 14</p> <p><i>Форма контролю</i> – фронтальне усне опитування, моніторинг рівня засвоєння теоретичного матеріалу за навчальною темою.</p>	
5.	<p><i>Тема 2.</i> Традиційні й інноваційні форми викладання циклу лінгвістичних дисциплін у вищій школі.</p> <p><i>Завдання:</i> Розробіть фрагмент робочої програми або силабусу з навчальної дисципліни мовознавчого циклу.</p> <p><i>Кількість балів</i> – 6</p> <p><i>Форма контролю</i> – взаємоконтроль студентів у парах і групах.</p>	10
6.	<p><i>Тема 3.</i> Методи і прийоми вивчення української мови у вищій школі.</p> <p><i>Завдання:</i></p> <p>1. Проаналізуйте за схемою підручник (навчальний посібник, збірник вправ). З'ясуйте переваги й недоліки друкованих і електронних підручників.</p> <p>2. Доберіть завдання для ефективно організації самостійної та індивідуальної роботи студентів-філологів (навчальна дисципліна на вибір магістранта / магістрантки).</p> <p><i>Кількість балів</i> – 6</p> <p><i>Форма контролю</i> – робота зі схемою, аналітичний звіт, практичні, індивідуальні та самостійні завдання.</p>	13
7.	<p><i>Тема 4.</i> Методичні аспекти проведення різномісних лекцій з лінгвістичних курсів у вищій школі.</p> <p><i>Завдання:</i> Розробіть повний конспект практичного заняття до однієї з навчальних дисциплін лінгвістичного циклу для студентів, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Українська мова та література» першого рівня вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія». Унаочніть план-конспект</p>	16

	<p>мультимедійною презентацією (тема практичного заняття на вибір магістранта / магістрантки).</p> <p><i>Кількість балів – 8</i></p> <p><i>Форма контролю – індивідуальна та групова (у парах і групах) робота; відеоролік практичного заняття.</i></p>	
8.	<p><i>Тема 5. Методика підготовки й проведення практичних і семінарських занять, колоквиумів, консультацій.</i></p> <p><i>Завдання: Розробіть конспект лекції, обравши один із навчальних компонентів освітньо-професійної програми «Українська мова та література» першого рівня вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія». Унаочніть план-конспект мультимедійною презентацією (тема семінарського заняття на вибір магістранта / магістрантки).</i></p> <p><i>Кількість балів – 8</i></p> <p><i>Форма контролю – практичні, індивідуальні та самостійні завдання, розв'язання проблемних і творчих завдань.</i></p>	18
9.	<p><i>Тема 6. Організація самостійної та індивідуальної роботи з української мови в ЗВО.</i></p> <p><i>Завдання: Проєктна діяльність. Підготуйте виступ і презентацію для участі в інтерактивному методичному колоквиумі «М'які навички – освітній тренд ХХІ ст.».</i></p> <p><i>Кількість балів – 6</i></p> <p><i>Форма контролю – презентація проєкту, – діагностика результатів самостійної роботи.</i></p>	13
10.	<p><i>Тема 7. Методи контролю, обліку та оцінювання студентської успішності з лінгвістичних дисциплін.</i></p> <p><i>Завдання: Унаочніть у таблиці традиційні та інноваційні методи і прийоми навчання української мови у ЗВО.</i></p> <p><i>Кількість балів – 6</i></p> <p><i>Форма контролю – взаємоконтроль студентів у парах і групах; самоконтроль;</i></p>	10

	тестові завдання.	
11.	Тема 8. Асистентська практика – перший етап на шляху до самостійної і творчої діяльності майбутніх спеціалістів-мовників. Завдання: Опрацюйте нормативні документи щодо методів контролю, обліку та оцінювання студентської успішності з лінгвістичних дисциплін. Кількість балів – 6 Форма контролю – оцінювання домашніх завдань, аналітичний звіт.	7
Усі теми модулю	Модульна контрольна робота – 12	
Усього	60 балів	

Кількість набраних студентом балів множиться на коефіцієнт 0,5.

4. Критерії оцінювання результатів навчання з дисципліни

Механізм оцінювання результатів навчальної діяльності студентів оприєвнено в засадничих документах Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича – у «Положенні про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти», «Положенні про апеляцію на результати підсумкового семестрового контролю знань студентів» (<https://drive.google.com/file/d/1kHg1Wh84yGmLqTIYdQO0e7m38qCrSmcR/view>).

З-поміж критеріїв контролю й оцінювання навчальних досягнень магістрантів релевантними є:

– систематичність (*основні показники критерію* – регулярне відвідування лекцій і практичних занять, вчасне виконання завдань самостійної та індивідуальної робіт, написання модульних контрольних робіт за узгодженим графіком тощо);

– активність (*основні показники критерію* – ініціативність, творчий підхід, якість підготовки до лекцій і практичних занять, високий / достатній рівень виконання завдань самостійного характеру);

– результативність (*основні показники критерію* – високий / достатній рівень засвоєння теоретичного матеріалу, уміння застосувати сформовані знання на практиці та під час науково-дослідницької роботи).

Система оцінювання знань, умінь і навичок є накопичувальною, тобто складається із суми балів за різними видами здійсненого контролю).

Підсумкова (загальна) оцінка навчальної дисципліни – сума оцінок (балів), одержаних за виконання самостійної роботи, результатів модульного контролю та за виконання індивідуального навчально-дослідного завдання (за яке студент може отримати 10 балів за умови наявності менше 35 балів за поточні види практичної / самостійної роботи). Підсумкову оцінку виставляють після вивчення

навчальної дисципліни в повному обсязі і «виводять» як суму проміжних оцінок за змістові модулі. Остаточна оцінка рівня знань складається з рейтингу з навчальної/самостійної роботи, для оцінювання якої призначається 60 балів, і рейтингу з атестації (іспит) – 40 балів.

Політика оцінювання: Роботи, що їх магістрант / магістрантка здає з порушенням установлених для академгрупи термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається лише з дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, участь у наукових заходах або програмі подвійного дипломування, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн-формі за погодженням із деканом факультету).

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт й іспиту заборонено (у т.ч. із використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

4.1 Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90–100)	відмінно
Добре	B (80–89)	дуже добре
	C (70–79)	добре
Задовільно	D (60–69)	задовільно
	E (50–59)	достатньо
Незадовільно	FX (35–49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1–34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

5. Розподіл балів, які отримують магістранти (для контролю та самоконтролю роботи студента)

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)								Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1		Змістовий модуль № 2							
T1.2	T1.3	T2.1	T2.2	T 2.3	T 2.4	T 2.5	T 2.6	40	100
6	6	6	12	6	6	6	12		

T 1.1, T 1.2 ... T 1.4 – теми змістових модулів.

Вид семестрового контролю: модульні контрольні роботи, екзамен.

6. Засоби оцінювання

- контрольні роботи;
- реферати з актуальних проблем лінгводидактики вищої школи;
- есе;
- графічні роботи;
- виступи на наукових заходах;
- стандартизовані тестові завдання закритого / відкритого типу;
- проєкти (індивідуальні та командні проєкти; дослідницько-творчі тощо);
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- аналітичні огляди науково-методичної літератури;
- розпрацювання фрагментів лекцій та практичних занять із мовознавчих дисциплін з використанням різних методів і прийомів;
- підготовка фрагментів робочих програм і силабусів із дисциплін мовознавчого та лінгводидактичного циклів;
- участь в інтерактивному методичному колоквіумі / дайджесті, круглому столі тощо;
- завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах тощо;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

- під час виконання практичних завдань на модульних контрольних робіт;
- індивідуальна та групова (у парах і групах) робота;
- фронтальне усне опитування, моніторинг рівня засвоєння теоретичного матеріалу за навчальними темами;
- бліцопитування;
- письмові самостійні роботи (реферати, есе, доповіді, тези, термінологічні диктанти тощо);
- ведення термінологічного словника;
- практичні, індивідуальні та самостійні завдання;
- робота з діаграмами, графіками, схемами, таблицями;
- розв'язання проблемних і творчих завдань;
- проєктна діяльність;
- взаємоконтроль студентів у парах і групах; самоконтроль;
- тестові завдання;
- оцінювання домашніх завдань;
- діагностика результатів самостійні роботи;
- проведення модульних контрольних робіт.

Узагальнена таблиця «Програмні результати й методи навчання, форми оцінювання»

<i>Результати навчання</i>	<i>Методи навчання</i>	<i>Форми оцінювання</i>
ПР–1: Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати	<u>Наочні методи</u> : спостереження; ілюстрування; демонстрування;	1. Розпрацювання і мультимедійна презентація проєктів: - індивідуальних;

ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.	відеометоди.	<ul style="list-style-type: none"> - командних; - дослідницько-творчих тощо. 2. Робота з діаграмами, графіками, схемами, таблицями. 3. Підготовка фрагменту й аналіз силабусу, робочої програми (з дотриманням правил академічної доброчесності).
<p>ПР–3: Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.</p>	<p>Методи планомірного формування розумових дій і понять:</p> <ul style="list-style-type: none"> - змістовна рефлексія (пошук і розгляд істотних підстав власних дій); - змістовне планування (пошук і побудова системи можливих дій, визначення оптимальної дії та відповідних умов завдання); - змістовний аналіз (виявлення релевантних властивостей предмета вивчення). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підготовка аналітичних оглядів наукової та науково-методичної літератури. 2. Мозкова атака. 3. Рольові ігри. 4. Виконання тренувальних і комплексних контрольних завдань з використанням комп'ютерної техніки.
<p>ПР–5: Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.</p>	<p>Методи формування творчої діяльності (проектна діяльність).</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Індивідуальна та групова (в парах і групах) робота. 2. Мультимедійні презентації результатів педагогічного досвіду.
<p>ПР–11: Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проблемно-пошукові методи: <ul style="list-style-type: none"> - від знання до проблеми; - від проблеми до знання; - самостійна робота; - узагальнення; - розв'язання проблемних завдань; - аргументування рішень; - взаємоопитування; - алгоритмування. 2. Методи формування творчої діяльності (проектна діяльність). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розпрацювання і мультимедійна презентація проєктів: <ul style="list-style-type: none"> - індивідуальних; - командних; - дослідницько-творчих тощо. 2. Робота з діаграмами, графіками, схемами, таблицями.
<p>ПР–14: Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Словесні діалогічні (бесіда, навчальна дискусія, робота з науковою, науково-методичною та довідковою 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Участь у колоквіумі / круглому столі з актуальних питань лінгводидактики. 2. Реферат, есе, доповідь,

	літературою в паперовому та електронному варіантах). 2. Словесні монологічні (розповідь; пояснення; інформаційна лекція). 3. Інтерактивні методи: - робота в малих групах; - метод «Прес»; - дискусія; - «Коло ідей».	аналітичний огляд наукової літератури з актуальних проблем мовознавства й лінгводидактики (з дотриманням правил академічної доброчесності).
ПР–19: Проектувати, конструювати, організувати й аналізувати власну педагогічну діяльність, опанувати сучасні технології програмно-методичного забезпечення філологічних дисциплін у процесі викладання української мови та літератури в закладах освіти.	1. Методи оцінювання змісту навчального матеріалу: - аналіз; - синтез; - узагальнення; - систематизація; - порівняння; - конкретизація. 2. Методи формування творчої діяльності.	1. Контрольно-корекційна бесіда. 2. Усний і письмовий індивідуальний і фронтальний контроль (з дотриманням правил академічної доброчесності). 3. Виконання практичних завдань. 4. Тестування: - закритої форми; - відкритої форми. 5. Взаємоконтроль (взаємооцінювання в парах і групах, рецензування). 6. Самоконтроль (рефлексія; самооцінювання).

8. Рекомендована література

8.1. Базова (основна)

1. Артемова Л. В. Педагогіка і методика вищої школи : навчально-методичний посібник (для викладачів, аспірантів, студентів магістратури) / Л. В. Артемова. К. : Кондор, 2008. 272 с.
2. Вища освіта в Україні : навч. посіб. / В. Г. Кремінь, С. М. Ніколаєнко, М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, А. М. Гуржій, М. З. Згуровський, К. М. Левківський, В. Л. Петренко, В. П. Погребняк; за ред. В. Г. Кременя, С. М. Ніколаєнка. К. : Знання, 2005. 327 с.
3. Вітвицька С. . Основи педагогіки вищої освіти : підруч. для студ. магістратури / С. С. Вітвицька. К. : Центр навчальної літератури, 2016. 384 с.
4. Дороз Н. Ф. Методика викладання української мови у вищій школі : [навч. посіб. / Вікторія Федорівна Дороз. К. : Центр учбової літератури, 2008. 176 с.
5. Коротєєва-Камінська В. О. Викладання української мови та українознавства у вищих навчальних закладах (історичний аспект) : навч. посіб. / В. О. Коротєєва-Камінська. К. : ВП «Професіонал», 2006. 304 с.

6. Кульбабська О. В., Шатілова Н. О. Крок у професію. Методика навчання української мови у вищій школі : навч. посібник / О. В. Кульбабська, Н. О. Шатілова. – Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 384 с.
7. Подлевська Н. В. Методика викладання сучасної української літературної мови у вищому навчальному закладі : методичні рекомендації до вивчення дисципліни для студентів спеціальності «Українська мова та література» (ОКР «магістр»). Хмельницький : ХНУ, 2013. С. 87–93.
8. Семенов О. М. Методика викладання української мови у вищій школі : навч. посіб. / О. М. Семенов, Н. П. Дейниченко. Суми : СУМДПУ, 2012. 216 с.
9. Скар О. Модернізація форм і методів навчання студентів у контексті кредитно-модульної системи. *Вища школа*. 2006. № 3. С. 33–45.

8.2. Допоміжна

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України : [навч.-метод. посіб.]. К. : Либідь, 1998. 557 с.
2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.]. К. : Видавничий центр «Академія», 2004. 344 с.
3. Бедь В. В. Основи наукової організації праці студентів академії [навч.-метод. посіб.]. Ужгород, 2001. 314 с.
4. Бібік Н. М. Компетентністний підхід: рефлексивний аналіз застосування. *Компетентністний підхід у сучасній освіті : світовий досвід та українські перспективи* / за заг. ред. О. В. Овчарук. К. : К.І.С., 2004. С. 47–52.
5. Біляєв О. М. Лінгводидактика рідної мови : навч.-метод. посіб. К. : Генеза, 2005. 180 с.
6. Богуш А. М. Формування мовної особистості на різних вікових етапах : [монографія] / А. М. Богуш, О. С. Трифонова, О. І. Кисельова, Ж. Д. Горіна, М. Л. Черкасов. Одеса : ПНЦ АПН України, 2008. 272 с.
7. Боднар С. Термінологічний аналіз понять «компетенція» і «компетентність» у педагогіці : сутність та структура. *Освіта і управління*. 2007. Т. 10. № 2. С. 95–99.
8. Борисенко В. В. Компетентністний та проблемний підходи як компоненти методичної системи навчання української мови фахового спрямування. *Наукові записки* : [зб. наук. статей] / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, НАУ пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, 2011. Вип. 97. С. 25–30.
9. Бутенко Н. Ю. Комунікативна майстерність викладача : [навч. посіб.]. К. : КНЕУ, 2005. 336 с.
10. Володько В. Педагогічна система навчання: теорія, практика, перспективи : [навч.-метод. посіб.]. К. : Педагогічна преса, 2000. 148 с.
11. Гронлунд П., Норман Е. Оцінювання студентської успішності : [навч.-метод. посіб.]. К. : Навчально-методичний центр «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2005. 312 с.

12. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти : вивчення, викладання, оцінювання. Відділ сучасних мов, Страсбург. К. : Ленвіт, 2003. 262 с.
13. Закон України «Про вищу освіту». Закон від 01.07.2014 № 1556 -VII. Режим доступу : <http://vnz.org.Ua/zakonodavstvo/111-zakon-ukrayiny-pro-vyschu-osvitu>
14. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та сучасні перспективи ; під заг. ред. О. В. Овчарук. К. : К. І. С., 2004. 112 с.
15. Копусь О. А. Дидактична стратегія як проект керованої діяльності підготовки майбутніх магістрів-філологів. *Наука і освіта*. № 1. 2011. С. 47–50.
16. Копусь О. А. Зміст та організація процесу формування фахової лінгводидактичної компетентності майбутніх магістрів філології. *Науковий вісник Донбасу* : електронне наукове видання. № 1(17). 2012. Режим доступу: http://alma-mater.luguniv.edu.ua/magazines/elect_v/KN17/12koammf.pdf
17. Кульбабська О. В., Кардашук О. В. Крок у професію. Методика викладання української мови : навч. посібн. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2017. 256 с.
18. Кульбабська О. В. Крок у професію. Щоденник-звіт із асистентської практики магістрантів-філологів : навч. посібн. Чернівці : Чернівец.нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 160 с.
19. Луговий В. І. Європейська концепція компетентнісного підходу у вищій школі та проблеми її реалізації в Україні. *Реалізація європейського досвіду компетентнісного підходу у вищій школі України* : матер. методол. семінару. К. : Педагогічна думка, 2009. С. 5–17.
20. Любашенко О. В. Лінгводидактичні стратегії: проектування процесу навчання української мови у вищій школі : [монографія]. Ніжин : Аспект – Поліграф, 2007. 296 с.
21. Мистецтво бути викладачем: практ. посіб. / А. Брінклі, Б. Десанте, М. Флемм, та ін. ; за ред. О. І. Сидоренка. К. : Навчально-методичний центр «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2003. 144 с.
22. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2007. 232 с.
23. Практика в системі фахової освіти вчителя-словесника : навч. посіб. для студ. ВНЗ / О. М. Семеног ; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН України, Глухів. держ. пед. ун-т ім. Олександра Довженка. К. : Фенікс, 2008. 285 с.
24. Семеног О. М. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури : [монографія] / Олена Миколаївна Семеног. Суми : Мрія-1, 2005. 404 с.
25. Семеног О. Українська культуромовна особистість учителя (шляхи її формування в системі професійної підготовки) : монографія / за ред. Л. І. Мацько. К. : Педагогічна думка, 2007. 272 с.
26. Філіпченко А. С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій : навч. посіб. / А. С. Філіпченко. К. : Академвидав, 2005. 208 с.

9. Інформаційні ресурси

Бабак С. В. Компетенція та компетентність як ключові поняття педагогіки. Роль педагогіки у формуванні фахових компетенцій студентів вищих навчальних

закладів [Електронний ресурс]. *Актуальні проблеми педагогіки, психології та професійної освіти*. Київ, 2016. № 1. С. 59–68. URL: <http://reposit.unisport.edu.ua/bitstream/handle/787878787/2514/72606-151297-2-PB.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Бадер В.І. Електронна лінгводидактика: стан і перспективи [Електронний ресурс]. *Education and Pedagogical Sciences* («Освіта та педагогічна наука»). Луганськ, 2012. № 2 (151). С. 34–43. URL: http://299_pedagogicaljournal.luguniv.edu.ua/archive/2012/N2/index.htm

Бібліографічний покажчик праць науковців Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України (2008–2013 рр.) [Електронний ресурс] / [упоряд. Л.Н. Штома] ; бібліограф. ред. Л.Н. Штома ; наук. ред. : І.А. Зязюн, Н.Г. Ничкало, О.М. Отич. Чернівці : Зелена Буковина, 2013. 435 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/2445/1/Pokazhchik_prats_2008-2013_rr_versiya_28_10.pdf.

Копусь О. А. Зміст та організація процесу формування фахової лінгвометодичної компетентності майбутніх магістрів філології. *Науковий вісник Донбасу* : електронне наукове видання. – 2012. – № 1 (17). URL: http://alma-maler.liigunlv.ediua/mega/IneR/elect_v/NN_17/12koammf.pdf

Кульбабська О. Робота з перекладними текстами як засіб виформування синтаксичної компетентності студентів-філологів [Електронний ресурс] // Стратегічні напрями розвитку сучасної української лінгводидактики : колективна монографія / за ред. Е. Палихати, О. Петришиної. Тернопіль : Підручники і посібники, 2021. С. 183–193. URL: http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/19644/1/18_Kulbabska.pdf

Кульбабська О., Семенов О. Формування м'яких навичок студентів-філологів у міжрегіональному проекті з інфомедійної грамотності [Електронний ресурс] / Олена Кульбабська, Олена Семенов // *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: наук. журнал* / голов. ред. А. А. Сбруєва. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. № 4 (108). С. 231–248. URL: https://pedscience.sspu.edu.ua/?page_id=3956

Кульбабська О. В., Шатілова Н. О. Основи мовознавчих досліджень (модульний курс) : навч. посібник / О.В. Кульбабська, Н. О. Шатілова. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2016. 344 с.; URL: https://kulbabska.com/images/catalog/pdf/study-materials/Kulbabska.com--Posibniki--Osnovi_movoznavcih_doslidzen_2016_rik.pdf

Лейко С. В. Поняття «компетенція» та «компетентність»: теоретичний аналіз [Електронний ресурс]. *Педагогічний процес: теорія і практика*. 2013. Вип. 4. С. 128–135. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pptp_2013_4_15

Нікітіна А. В. Ознайомлення студентів-філологів з основними поняттями педагогічного дискурсу. *Науковий вісник Донбасу* : електр. наук. вид-ня. 2010. № 1(10). URL: http://alma-mater.luguniv.edu.ua/magazines/elect_v/NN10/10yovspd.pdf

Петренко С. І. Аналіз понять «компетенція» та «компетентність» [Електронний ресурс]. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2013. № 2 (28). С. 288–295. URL:

<https://repository.sspu.sumy.ua/bitstream/123456789/2939/1/Analiz%20poniat%20%C2%ABkompetentsiia%C2%BB%20ta%20%C2%ABkompetentnist%C2%BB.pdf>

Стандарт вищої освіти України за **спеціальністю «Філологія»** для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затверджений і введений в дію наказом Міністерства освіти і науки **№ 871** від 20 червня 2019 року. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/06/25/035-filologiya-magistr.pdf>

Словники, довідники, енциклопедії

Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. Київ : Либідь, 1997. 374 с.

Енциклопедія освіти / Академія педагогічних наук України : гол. ред. В. Г. Кремень. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.

Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / автор-укл. Н. П. Наволокова. Харків : Вид. група «Основа», 2009. 176 с.

Захлюпана Н. М., Кочан І. М. Словник-довідник з методики викладання української мови. Львів : Вид-чий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005. 340 с.

Кочан І., Захлюпана Н. Українські лінгводидакти крізь призму часу : словник-довідник. Львів : ПАІС, 2009. 168 с.

Кочан І. М., Захлюпана Н. М. Українська лінгводидактика в іменах : словник-довідник. Львів, 2011. 237 с.

Пентилюк М. І., Окуневич Т. Г. Методика навчання української мови у таблицях і схемах : навч. посіб. Київ : «Ленвіт», 2006. 134 с.

Персоналії в історії національної педагогіки: 22 видатних українських педагогі / за ред. А. М. Бойко. Полтава : АСМІ, 2004. 492 с.

Пометун О. І. Енциклопедія інтерактивного навчання. Київ : АСК, 2007. 144 с.

Словник-довідник з української лінгводидактики : навч. посібн. / за ред. М. Пентилюк. Київ : Ленвіт, 2003. 149 с.

Глосарії

Національний освітній глосарій: вища освіта [Електронний ресурс] / за ред. В.Г. Кременя. – 2-е вид., перероб. і доп. К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. 100 с. URL:

<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/nauk%20method%20rada/glossariy.pdf>

Національний освітньо-науковий глосарій [Електронний ресурс] / за ред. В.Г. Кременя. К. : ТОВ «КОНВІ ПРИНТ», 2018. 524 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/715512/1/Glosariy_Full_Fin.pdf

Інновації у вищій освіті : глосарій термінів і понять / за ред. І.В. Артьомова ; [укл. : І.В. Артьомов, А.В. Шершун, С.В. П'ясецька-Устич]. Ужгород : ПП «АУТДОР-ШАРК», 2015. 160 с. (Серія «Євроінтеграція: український вимір». Вип. 25). – URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/9703>

Європейський словник навичок та компетенцій [Електронний ресурс] / DISCO European Dictionary of Skills and Competences. URL: http://disco-tools.eu/disco2_p